

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

Q[uesti]o. xvij. e[st] de salut[ati]one

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De saluta. angelica ffo. xxv.

aūt virginē in aduentu eius inclinatis genubz. z eleuatis puris manibz. erectis in celū oculis ad patrē misericordiaz p̄ incarnatōne filij sui deuotissimas p̄ces cū lachrymis fudisse z angelo veniēte reuerēter assurrexisse. z p̄cepta eius annūciatōe credendo in eā p̄sensisse. et quāto citius impleri. flexis genubz rursus in terrā. z eleuatis in celū oculis ac manibz ex intimo corde erūpentibz p̄re gaudio lachrymis deuotissime flagitasse. z sic deū pariter z hominē p̄cepisse. ¶ Et iste q̄dem modus positōis z situs est eorūz q̄ de manu angeli. i. sacerdotis suscipiūt corpus dñicū de altari. ¶ Q̄s aūt hic reperit nomē cōmune angeli cū dr. ingressus angelus. p̄ hoc q̄d datur intelligi. q̄ oīno in rōne nūcij venit. scz q̄ sua auctoritate nō venit. q̄ istud negotiū nō inuenit. nō nisi missus intrauit. nō sua v̄ba s̄z diuina p̄tulit. salutatio nē nō dictauit. s̄z detulit q̄ oīm nouoz nouissimū nūciauit.

Quid maria angelo ingre diente fecit.

Qua reuerentia corpus xpi sumi debet Ad q̄stiuclā

Bestio. xvij. est de salutati

Que non p̄grue videtur incipi ab aue. cum in salutatioibz soleat p̄pria nomia z dignitatū p̄mitti. et post hoc p̄sonereipienti salus optari. vel gratia vel sermīū vel dilectio mandari. q̄ oīa in hac salutatioe nō vidētur obseruari. ¶ Itē iste modus salutādi p̄ secūdā p̄sonā est modus salutādi a seipso z p̄sonalr. et nō ab alio. ergo videt q̄ angelus salutauit eam ab ipso z non a deo. ¶ Itē aue d̄t remotōem p̄ne. salue p̄sentia boni. z p̄manentiā salutis ergo maior p̄fectio fecit p̄ salue q̄z p̄ aue. q̄ ista p̄fectissima salutatio debuit potius incipi a salue q̄z ab aue. ¶ Itē aue p̄tinet ad incipientes et salue ad p̄ficiētes. gaude ad p̄fectos. igit cū beatissima virgo fuerit p̄fectissima. p̄ gaude fuit salutāda. q̄d etiā videt p̄ locū a minori. angelus em̄ salutauit Thobia. gaudiū tibi sit. ¶ Itē p̄suetudo z modus salutandi quem ipse deus tenuit z docuit fuit pax vobis. quem tenuit dñs pax huic domui. etiam hūc docuit. ergo modus salutandi est nobilissimus. igit debuit in salutatioe nobilissima obseruari. ¶ Itē nō bene neqz vere videtur ei angelus dicere aue. aut em̄ hoc dixit optando. aut predicēdo de futuro. aut narrando de presenti. Si narrando de p̄senti adhuc saluum dixit. q̄ adhuc sine ve nō fuit. Si optauit. ergo nobilitatem suā nobilitati diuine non cōformauit. q̄z eam multa pati voluit. Si aūt futura predixit nō salutauit sed prophetauit. primū est cōmune omnīū saluādorū. q̄z q̄nqz erūt sine ve. ¶ In extranū obijciunt z p̄bat. q̄ beatissima virgo fuit sine ve. Contra

Rō p̄ma.

Se Contra

De salutatione angelica

in sapiētem fit petulanter. proterue. superbe. frustra tentatur inde. Item idem in eodem. Diuinitati nō nocetur. sed omnis sapiens in participatōne deus est. ergo sapienti nō nocetur. ¶ Item omnis iniuria est alicuius rei que perdi potest. sapiens nihil perdere potest. omnia in se reposuit. nihil credidit fortune. bona sua habuit in solido. nihil eripit fortuna nisi qđ dedit. virtutem aut nō eripit qz nō dedit. ¶ Ex istis autē cōcludit q nulla turbatio cadit in sapientes. sed omne ve est turbatio. igitur nullum ve cadit in sapientem. sed citra deus in statu vie beatissima virgo fuit omni sapiente sapiētiōz. ergo debuit esse sine omni ve. qđ si cōcludat. Cōtrariū tamen videtur esse. cuius adhuc sit sub ve subiēctionis qđ est ex peccato secutum. Juxta illud Sub potestate viri eris. Item sub ve afflictōnis. iuxta illud. Et tuam ipsius animā ptransibit gladius Item sub ve damni. id est sub maledicto legis. qz sterilis adhuc fuit

Contra.

R^o ¶ Ad predicta respondemus. q cum duplex sit modus salutandi. scz tam per seipsum qz per alium. amicabilior z nobilior est ille qui per seipsum qz per alium. Dec igitur saluatio perfectissima z amicabilestima nō fit tanqz ad absentem z per aliū. sed tanqz presentem ad presentem z seipsuz. ¶ Recte igitur modo presentialiter angelus salutationem ab aue inchoauit. saluatio illa in qua deus trinitas presens presentem virginem in angelo salutauit. verbum etiam deprecatiuū z salutariū z nūciatiuū fuit. quia beatitudinem quam angelus beatissime virgini nūciauit. illam ei exhiberi z impleri ardentissime concupiuit z deuotissime oprauit. ¶ Aliud etiam verbum salutandi poni non debuit in quo salutis status vel profectus vel perfectio notaretur. quia cum ista saluatio sit totius salutis inchoatio. que primo principaliter z per se beatissime virgini nūciatur. z in ea et perseam toti generi humano destinatur recte incipit tunc ab aue. Initium em beatitudinis remotio est miserie. alia aut beatitudi nē p ficientia expmūtur p alia verba in salutatōe sequētia. vt patebit

Verbū aliud.

Solo ¶ Concedimus etiam. q beatissima virgo fuit diuersimode sine **Maria** sine diuersis ve. fuit em sine ve cōmuni hominibz. sine ve speciali mulieribus. sine ve proprio matribz. ¶ Ex parte em corporis omnis homo **Ue** triplex per incurrit triplex ve per peccatū. scz ipsius corporis discrasiam siue disc **peccatum.** temperatōnem. z naturalū appetitū inordinationem. Item ipsas ante mortem corporis ad animā repugnatōnem sūm qz caro concupiscit aduersus spiritum. Item post mortem corporis incineratōnem. De primo triplici ve legitur Gene. iij. Maledicta terra in opere tuo. in laboribus comedes panem tuū. In sudore vultus tui vesceris herbas terre donec in terram reuertaris de qua assumptus es. quia puluis es z in puluerem reuertaris. In maledictione operis

De saluta. angelica fo. xxv

notatur inordinatio appetituum naturalium. in spiritibus et tribulis concupiscentia contra spiritum. In labore et sudore distemperatio corporis. per reversionem in pulverem incineratio. ¶ Sine isto triplici ve fuit illa beatissima virgo in corpore. que et corpus habuit eucratum cum spiritu per omnia pacificatum et nunquam in cineres resoluendum. ¶ Similiter ex parte anime omnis homo incidit triplex ve. Error. pudorem. et dolorem. Error in rationali. dolorem in concupisibili. pudorem in irascibili. ¶ Error triplex est. in diligendo. discernendo. et exequendo. ¶ Dolor triplex. in presenti. in preterito. in futuro. hoc est meror. dolor. timor. ¶ Pudor triplex. pudor de essendo. de agendo. de patiendo. hoc est quod turpis est. quod turpia fecit. quod turpia sustinuit. De ve erroris dicit Augustinus. Error non est hominis instituti a natura. sed pena damnati. De ve doloris Seneca. Quacumque hora peccaveritis morte moriemini. De ve pudoris ante peccatum Seneca dicit. Erat uterque nudus. scilicet adam et uxor eius. nec erubescerant. Post peccatum autem dicit. Quis enim indicavit tibi quod nudus esses nisi quod de ligno de quo preceperam tibi ne comederes comedisti. Et sic ve pudoris ex peccato secutum est. ¶ Ab illo triplici ve immunis fuit beatissima virgo. quia nec in discretionem. nec in electionem. nec executionem vitaverat. utpote que virgo prudentissima fuit. propter quod etiam libros sapientie de ipsa exponunt sancti que sine consilio spiritus sancti nihil fecit. Et sic fuit sine ve erroris. Dolorem quoque sue rationi dominatorem. ut probant autoritates Seneca. nunquam habuit que in omnibus et sine omnes potentias ordinatissima fuit in qua ratio semper superior et imperans fuit. Unde quicquid doloris sustinuit ei in materia amoris et gaudij spiritus totum cessit. et sic in ea dolor gaudio rationis nunquam prius fuit. Et sic fuit sine ve doloris. Item nihil turpitudinis fecit unquam. nec habuit nec sustinuit. et sic ab omni ve pudoris immunis fuit. Item ex peccato secutum fuit triplex ve in preiudicio. ve pene. ve ignorantie. ve culpe. ¶ Item triplex ve culpe. originalis. actualis. ac venialis. Culpa actualis mortalis triplex habet ve. scilicet ve avaricie in opere. ve luxurie in corpore. et ve superbie in corde. De isto triplici ve dicitur in Apocalypsa. Ve ve habitantibus in terra. Item ve pene triplex est. scilicet. Triplex ve pene. ve pene sepe. ve pene purgatorij. et ve penitentie. Item ve ignorantie triplex fuit. ignorantia credendi. ignorantia operandi. ignorantia salvandij. hoc est quod homo in statu vite ignorat quod credendum. quod operandum. utrum amore vel odio dignus sit ad salvandum. ¶ Sine omni triplici ve fuit beatissima homo maria. scilicet triplex. sine ve culpe actuali. sine ve pene casuali. sine ve ignorantie habituali. Ignorantie autem dico eorum que pertinent ad salutem vel mysterij incarnationis revelationem. de his enim omnibus plenarie edocta fuit per eum cuius unctio docet de omnibus

Nota.

Triplex ve ex parte anime.
Error triplex.
Dolor triplex.
Pudor triplex.

E

Regula.

Ve doloris.

Ve triplex cul.

Triplex ve mor.

talis peccati

Triplex ve pen.

Ve ignorantie

triplex.

De appositione marie.

De triplex in mulieribus: Itē est triplex ve in mulieribus spēaliter. in virginibus ve sterilitatis. in coniugatis ve subiectōis. in viduis ve desolationis. quibus ultimis duobus annexū est ve corruptōis. Ab isto triplici ve immunis fuit beatissima virgo. fuit em̄ virgo sine sterilitate. coniugata sine corruptōe et subiectōe. vidua cū virginitate et sine desolatōe. vt infra manifestius explicabitur sup̄ Benedicta tu. in mulieribus. Item tria ve sunt in

Triplex ve matrum: matribus. ve damni. ve indigentie. et ve culpe et pene simul. Et quodlibet istorum ve triplex fuit. Omnis em̄ alia mater in conceptu perdidit virginitatem. et post conceptum corporis venustatem vel sanitatem. in partu hominum societatem. Ab isto triplici ve immunis fuit beatissima virgo. que ex conceptu non perdidit virginitatem. sed acquisiuit eam qua sub deo maior nequit intelligi puritatem. nec post conceptum perdidit pulcritudinem. imo tanta pulcritudine radiavit quod eam Ioseph inspicere non potuit. Vnde sup̄ illud. Et non cognouit eam donec peperit filium suum primogenitum. Sicut dicit. Mariam facie Ioseph non cognouit. id est videre non poterat quia spiritus sanctus a conceptioe penitus impleuerat. et ideo non cognoscebat facie ad faciem quam desponsauerat donec uterus euacuaretur. Et sic constat quod post conceptionem non perdidit pulcritudinem. Item nec in partu perdidit hominum societatem. imo tunc mediatrix dei et hominum constituitur. in puerperio a pastoribus et regibus visitat.

De indigentie triplex.

Itē ve indigentie triplex est. Matres em̄ future in conceptu indigent partu post conceptum quiete. in partu obstetricatione. hec autē beatissima virgo in partu non habuit partem. quia conceptu spiritus sancto cooperante. et neque post conceptum indiguit quiete. imo et abiit in montana inde saltare Elizabeth et ipsi ministrare. Itē in partu non indiguit obstetricatione sed gaudebat dei genitrix quam circumstantibus obstetricum vice continentibus angelis gloria deo. Itē ve culpe et pene simul in matribus est triplex. Est em̄ in eis libido in concipiendo. grauitas in portando. dolor in pariendo. a quibus omnibus immunis fuit beata virgo que conceptu sine libidine. grauida fuit sine grauamine. peperit sine dolore. Vnde ysai. Antequam parturiret peperit. et antequam veniret partus eius peperit filium. Et sic procedimus vniuersaliter quod beatissima virgo fuit sine omni ve. vel causaliter vel actualiter vel habitualiter.

De triplex culpe et pene.

Rō prima.

De Secundo. Quare ecclesia in generali consuetudine apponat. Maria in salutando dicendo Ave maria. cum olim nihil licebat apponi ad euangelium. iuxta illud Apoc. ultimo. Si quis apponit ad hec. apponet et deus plagas scriptas in hoc libro. Et si quis diminuerit de ve. bis. prophetie huius aufert deus partem eius. de libro vite. Et si se habetur in deuto. Item Damasc. Omnia que tradita sunt. per legem. prophetas. apostolos. et euangelistas suscipimus et veneramur et cognoscimus. nihil ultra hoc inquirentes. ergo cum euangelista non app

De plenitu. gr̄e Ma. fo. xxviii

posuerit maria nos nō debemus apponere. ¶ Itē angelus dimisit vel ppter cām vel sine causa Si sine cā. ergo male fecit dimittendo Si aut ppter cām obmisit. ergo nos malefacimus apponēdo ¶ Uidel Contra aut q angelus male obmisit. qz ppria noīa in salutarōibz apponere est p̄uetudo. ¶ Itē in collatōe magnaz dignitatz solet fieri mutatio nominū. vt pz in papa. Un̄ dñs ad Petrū. Symon iohannis tu vocaberis ceph̄as. Uidel igit q in ista collatōe summe dignitat̄ collate beatissime virgini nomen eius digne debuit mutari.

¶ Ad hoc dicimus. q ad euāgelii apponere est falsa veris ppo- nere vel p̄miscere v̄ p̄ria his q̄ in euāgelio s̄t p̄dicare. vnde apl̄s Si āgel⁹ de celo venit ⁊ aliud euāgelizauerit vobis q̄ accepist̄ anathe ma sit. Et sic intelligūt̄ alie auctoritates p̄siles. ¶ Cōcedimus ergo q angelus nō errauit nō apponēdo. nec ecclia apponendo erat ma- na. angelus em̄ salutādā dignissime nouo noīe dignitatis salutauit vt p̄ mutatiōem noīs p̄mutatio status feceret ⁊ eminētia dignitatis vnde ei p̄ pprio noīe scz maria nomen nouū imposuit. scz gr̄a ple- na. iuxta illud. Vocabit̄ tibi nomē qd̄ os dñi noīauit. ¶ Hoc autēz gr̄a plena. f qd̄ dico gr̄a plena. circūlocutio tm̄ est ppriū noīs beate virginis ⁊ p- sone ipsius. qd̄ nulli alij pprie d̄uenit neqz deo neqz creature. fm̄ q plenitudo gr̄e intelligit̄ susceptiue. deus em̄ nihil h̄z susceptiue gra- tie. nulla alia creatura plena est gratie susceptiue p̄ter beatā virginēz que sola tantū accepit q̄ pura creatura recipere plus nō potuit Un̄ ei hoc ita ppriū fuit q̄ ei angelus illud p̄ pprio nomine. hoc est plena gr̄a imposuerit. ¶ Ecclesia nomē marie apposuit in salutarōe ad gra- tia plena. vt p̄ gr̄a plena recolat beatissime virginis dignitatē. p̄ ma- ria inclinet eam ad nostrā necessitatē. ipsa em̄ gratia plena p̄ influen- tia diuine bonitatis data est nobis stella marie Maria. vt eius ple- nitudo gratie suppleat in nobis defectū culpe. ⁊ ipsa stella in firma- mento glorie fixa nos naufragos de statu miserie traducat ad portū salutis eterne. ¶ Hac igit de causa in salutatione ista hoc felix nomen Maria ab ecclesia est appositum.

M¶ Tercio. de gratie plenitudine que fuit in beata virgine. Et p̄mo q̄ritur de rōne nominū. postea de diuersitate ⁊ fectiōe rerū signataz. ¶ Uidelur igit q̄ melius gloria q̄ gratia plena eē dī- catur. cū gloria sit p̄fectior gratia ⁊ p̄fectiōe gratie. fm̄ q̄ d̄t Isa. Ig- niculus in syon ⁊ caminus in hierusalēz. Et illud. Qui minor est in regno celoz maior est iohāne baptista. ergo in p̄fectissima salutarōe debuit poni qd̄ p̄fectōem maximā demonstraret. ¶ Itē gratia p̄mune est ad gratiā gratū facientē ⁊ gratiā gratis datā. et neutruz q̄tū est de se determinat. sc̄d hoc qd̄ dico sp̄s sanctus semp̄ d̄t gr̄am gratū faci- entē. et illā in nobilissimo eē. scz qd̄ est in sp̄s sancto ⁊ asp̄s sancto. igit

De dñā plenitudinis gratie.

R^s potius debebat dicere. aue plena spiritu sancto q̄ gratia plena.

Pot^r d^r aue
gra plena q̄
gloria

¶ Ad hec d^r. q̄ hic annūciat beate virgini plenitudo gratie q̄ est origo et mediū omnis gratie et etiā causa in humanū genus trā ferens et et fm statū vie et patrie. vñ Ecclē. xxiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitōnis et sancte sp̄i. in me omnis gratia vite et venie. in me omnis spes vite et virtutis. transite ad me omnes q̄ cupiscitis me et c. Itē quoniā omniū bonoz mater est et c. initiū igit̄ beatitudinis significat p̄ gratiā. cōsummatio p̄ gloriā. cū ergo hic annūciatur initiū beatitudinis. pot^r ponit̄ gratia q̄ gloria. Itē sp̄s sanctus pprie nominat gratiā sp̄ialem. gratia est quoddā comune ad gratiam corporale et sp̄ialem. Cū cū ista plenitudo sicut patebit inferius contineat gr̄as sp̄iales et corpales pl^r d^r p̄ gra plena q̄ p̄ sp̄s plena.

¶ Quarto. de differentia plenitudinis istius ad alias plenitudines in scriptura inuentas. vbi ab omib^z istis plenitudinib^z ppriam istā plenitudinē separauit. Querit̄ ergo in quo differat a plenitudine xpi. de quo legit̄ Johānis p̄mo. Plenū gratie et veritatis. Si em̄ gr̄a respicit p̄fectōem affect^z. et veritas p̄fectōem intellectus. iste due p̄fectōes equaliter currūt in statu vie et in statu patrie. quāto em̄ plus credit. tāto plus diligit in statu vie. et ecōtra. quāto plus cognoscit tantū diligit in patria. qz vt d^r in Apoca. Latera ciuitatis sunt equalia. ergo quicūqz est plenus gr̄a et veritate et c. igitur cū beatissima h̄go plena sit gratia plena erit veritat e. ergo beate virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd si cecidat. Cōtra hoc. qz xps accepit sp̄m sanctū nō ad mensuraz. Johis. iij. Nō em̄ ad mēsurā dat deus sp̄m sanctū. pater em̄ diligit filiū. et omnia in manus ei^z dedit. br̄ssime aut̄ h̄ginis est gr̄a mēsurata. cū sit creata. et em̄ oīa creauit in numero pondere et mensura.

Contra

¶ Quinto. de plenitudine. de qua legit̄ in actib^z ap̄loz. Stephanus plenus gr̄a et fortitudine. Itē repleti sunt oēs spiritu sancto. Obijcit̄ ḡ in hūc modū. Quicūqz plenus est duob^z sic se h̄ntib^z qz quātitas vnius nō expellit p̄sentia alteri^z p̄fectiori et nobiliori mō est plenus qz id qd est plenus altero tm̄ illoz bonoz. sed gr̄a et fortitudo est duplex bonū. vel duo bona sic se h̄ntia qz p̄sentia vnius nō expellit p̄sentia alteri^z. et quātitas vni^z nō diminuit quātitatē alteri^z. ḡ nobiliori mō et p̄fectiori mō est plenus qd est gr̄a et fortitudine plenus. qz qd est gr̄a plenus tm̄. et ita videt̄ nobilio: sc̄ti. Stephani plenitudo qz illa q̄ beatissime virgini appropaf.

¶ Cōtra h̄c obijcit̄ in hūc modū. nihil melius vel nobili^z gratia poterit excogitari ergo quicūqz a gratia diuersum est minus nobile est qz illa. aut ergo fortitudo vel filia obiecta gratie dicūt aliqd diuersim a gratia vel nō. si nō ergo supflue adijciūtur. si sic. sed om̄e diuersum a gratia nō

De plenitu. grē Ma. fo. xxviii

posuerit maria nos nō debemus apponere. ¶ Itē angelus dimisit vel ppter cām vel sine causa Si sine cā. ergo male fecit dimittendo Si aut ppter cām obmisit. ergo nos malefacimus apponēdo ¶ Uidel Contra aut q angelus male obmisit. qz ppria noīa in salutarōibz apponere est p̄uetudo. ¶ Itē in collatōe magnaz dignitatz solet fieri mutatio nominū. vt pz in papa. Un̄ dñs ad Petrū. Symon iohannis tu vocaberis cephaz. Uidel igit q in ista collatōe summe dignitatz collate beatissime virgini nomen eius digne debuit mutari.

¶ Ad hoc dicimus. q ad euāgelii apponere est falsa veris ppo- nere vel p̄miscere v̄ p̄ria his q in euāgelio s̄ p̄dicare. vnde apls Si āgel⁹ de celo venit ⁊ aliud euāgelizauerit vobis q̄ accepistis anathe ma sit. Et sic intelligūtur alie auctoritates p̄siles. ¶ Cōcedimus ergo q angelus nō errauit nō apponēdo. nec ecclia apponendo erat ma- na. angelus em̄ salutādā dignissime nouo noīe dignitatis salutauit vt p mutatiōem noīs pmutatio status feceret ⁊ eminētia dignitatis vnde ei p pprio noīe scz maria nomen nouū imposuit. scz grā ple- na. iuxta illud. Vocabit tibi nomē qd os dñi noīauit. ¶ Hoc autēz qd dico grā plena. circūlocutio tm̄ est ppriū noīs beate virginis ⁊ p- sone ipsius. qd nulli alij pprie dūenit neqz deo neqz creature. fm q plenitudo grē intelligit susceptiue. deus em̄ nihil hz susceptiue gra- tie. nulla alia creatura plena est gratie susceptiue p̄ter beatā virginēz que sola tantū accepit q pura creatura recipere plus nō potuit Un̄ ei hoc ita ppriū fuit q ei angelus illud p pprio nomine. hoc est plena grā imposuerit. ¶ Ecclesia nomē marie apposuit in salutarōe ad gra- tia plena. vt p grā plena recolat beatissime virginis dignitatē. p ma- ria inclinet eam ad nostrā necessitatē. ipsa em̄ gratia plena p influen- tia diuine bonitatis data est nobis stella marie Maria. vt eius ple- nitudo gratie suppleat in nobis defectū culpe. ⁊ ipsa stella in firma- mento glorie fixa nos naufragos de statu miserie traducat ad portū salutis eterne. ¶ Hac igit de causa in salutatione ista hoc felix nomen Maria ab ecclesia est appositum.

M¶ Tercio. de gratie plenitudine que fuit in beata virgine. Et p̄mo q̄ritur de rōne nominū. postea de diuersitate ⁊ fectiōe rerū signataz. ¶ Uidelur igit q melius gloria q̄ gratia plena eē dī- catur. cū gloria sit p̄fectior gratia ⁊ p̄fectiōe gratie. fm q dīc̄t Isa. 1g. n̄culus in syon ⁊ caminus in hierusalēz. Et illud. Qui minor est in regno celoz maior est iohāne baptista. ergo in p̄fectissima salutarōe debuit poni qd p̄fectiōem maximā demonstraret. ¶ Itē gratia p̄mune est ad gratiā gratū facientē ⁊ gratiā gratis datā. et neutruz q̄tū est de se determinat. scd hoc qd dico sp̄s sanctus semp dīc̄t grām gratū faci- entē. et illā in nobilissimo eē. scz qd est in sp̄s sancto ⁊ asp̄s sancto. igit

De dñā plenitudinis gratie.

R^s potius debebat dicere. aue plena spiritu sancto q̄ gratia plena.

Pot^o d^r aue
gra plena q̄
gloria

¶ Ad hec d^r. q̄ hic annūciat beate virgini plenitudo gratie q̄ est origo et mediū omnis gratie et etiā causa in humanū genus trāferens et et fm statū vie et patrie. vñ Ecclē. xxiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitōnis et sancte sp̄i. in me omnis gratia vite et venie. in me omnis spes vite et virtutis. transite ad me omnes q̄ cupiscitis me etc. Itē quoniā omnium bonoz mater est etc. initiū igit̄ beatitudinis significat p̄ gratiā. cōsummatio p̄ gloriā. cū ergo hic annūciatur initiū beatitudinis. ponit̄ gratia q̄ gloria. Itē sp̄s sanctus pprie nominat gratiā sp̄ialem. gratia est quoddā comune ad gratiam corporale et sp̄ialem. Cū cū ista plenitudo sicut patebit inferius contineat gr̄as sp̄iales et corpales pl^o d^r p̄ gra plena q̄ p̄ sp̄s plena

¶ Quarto. de differentia plenitudinis istius ad alias plenitudines in scriptura inuentas. vbi ab omnibus istis plenitudinibus ppriam istā plenitudinē separauit. Querit̄ ergo in quo differat a plenitudine xpi. de quo legit̄ Johānis p̄mo. Plenū gratie et veritatis. Si em̄ gr̄a respicit p̄fectōem affect^o. et veritas p̄fectōem intellectus. iste due p̄fectōes equaliter currūt in statu vie et in statu patrie. quāto em̄ plus credit. tāto plus diligit in statu vie. et ecōtra. quāto plus cognoscit tantū diligit in patria. qz vt d^r in Apoca. Latera ciuitatis sunt equalia. ergo quicūqz est plenus gr̄a et veritate etc. igitur cū beatissima h̄go plena sit gratia plena erit veritat e. ergo beate virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd si cecidat. Cōtra hoc. qz xps accepit sp̄m sanctū nō ad mensuraz. Johis. iij. Nō em̄ ad mēsurā dat deus sp̄m sanctū. pater em̄ diligit filiū. et omnia in manus ei^o dedit. beatissime aut̄ h̄ginis est gr̄a mēsurata. cū sit creata. de^o em̄ oia creauit in numero pondere et mensura.

Contra

¶ Quinto. de plenitudine. de qua legit̄ in actibz ap̄loz. Stephanus plenus gr̄a et fortitudine. Itē repleti sunt oēs spiritu sancto. Obijcit̄ q̄ in hūc modū. Quicūqz plenus est duobz sic se h̄ntibz qz quātitas vnius nō expellit p̄sentia alteri^o p̄fectiori et nobiliori mō est plenus qz id qd est plenus altero t̄m illoz bonoz. sed gr̄a et fortitudo est duplex bonū. vel duo bona sic se h̄ntia qz p̄sentia vnius nō expellit p̄sentia alteri^o. et quātitas vni^o nō diminuit quātitatē alteri^o. q̄ nobiliori mō et p̄fectiori mō est plenus qd est gr̄a et fortitudine plenus. qz qd est gr̄a plenus t̄m. et ita videt̄ nobilio: sc̄ti. Stephani plenitudo qz illa q̄ beatissime virgini appropaf.

¶ Cōtra h̄c obijcit̄ in hūc modū. nihil melius vel nobili^o gratia poterit excogitari ergo quicūqz a gratia diuersum est minus nobile est qz illa. aut ergo fortitudo vel filia obiecta gratie dicūt aliqd diuersim a gratia vel nō. si nō ergo supflue adijciūtur. si sic. sed omne diuersum a gratia nō

De plenitu. grē scōz fo. xxviii.

est grā. z ois nō grā minus est nobilis q̄ gratia. sed om̄e plenuz est
plenu gratia z nō grā. sed inq̄tum est plenu nō gratia intātū est va
cūū gratia. ergo p̄fectius est plenu qd̄ est plenu gratia. q̄ plenu gra
tia z nō gratia. Exēplū hui⁹ p̄z in vase qd̄ meliori replēte plenu ē si ē
auro plenu q̄ si fuerit auro z argēto plenu Et sic p̄z q̄ nobior ē pleni
tudo q̄ h̄ signat cū d̄r. aue grā plena q̄ illa de q̄ d̄r plen⁹ grā z fortitu.

¶ Ad hec d̄r. q̄ plenitudo d̄r dupliciter Est em̄ plenitudo gratie **R̄s.**
datua t̄m̄ z effluxiua z nō receptiua. Alia est p̄mo receptiua z post **Plen⁹. dupl̄**
istud effluxiua. Prima est plenitudo eterna. z soli deo p̄uenit. z illa
sub figura describit̄ Hester. xi. Uidi te d̄ne quasi angelū dei z tur
batū est cor meū p̄ timore glorie tue. valde em̄ mirabilis es d̄ne z fa
cies tua plena est grāz. Secūda plenitudo p̄uenit creaturis z p̄tici
pat̄ ex t̄pe. postq̄z venit plenitudo t̄pis. venit z t̄pus plenitudinis
Et triplicē nobis plenitudinē adducit. Quaz p̄ma p̄p̄a ē br̄ssima
v̄ginis Lu. i. Aue gratia plena Sc̄da x̄pi Joh. i. Plenu gratia z ve
ritatis. et hec p̄p̄ie est x̄pi hois. Tercia cōis om̄ib⁹ sc̄tis. z de ea legē
tur in diuersis locis in actib⁹ ap̄loz. Stephanus plenus grā z for
titudine. Itē th̄abita plena bonis opib⁹ z elemosynis z silia Prima
istaz plenitudinum est plena gratie. Secūda plena grā z veritate
Tercia fidei plena z dilectōis operat̄s Prima gra replet vētre z mē
te. sc̄da affectū z intellectū. tertia replet itari⁹ mēte z effluit exteri⁹ p̄
opatoem. Br̄ssima v̄go fuit plenissima vētre z mēte. q̄ plenitudi
nē grē habuit i mēte. s̄z certe ip̄m d̄m̄ oim̄ virtutū i vētre habuit. v̄n
plena fuit grā q̄tū ad affectū. s̄z nō v̄itate q̄tū ad intellectū. q̄ i via
nō habuit cognitōem oim̄. nec plenā d̄nitat̄s cognitōnez p̄ speciem
Ch̄rist̄ at̄ plen⁹ fuit grā z v̄itate. q̄ ille hō habuit oia p̄ grām q̄ d̄
habuit p̄ naturaz. s̄z p̄terea nulla grā in ip̄o fuit diminuta vel ociosa
vel aliqd̄ habuit p̄uū. s̄z hec fuit grā v̄mōis. vel plen⁹ fuit v̄itate q̄
tū ad cognitōez. v̄n Irido. Trinitas sibi soli nota ē z hōi assumpto
Plen⁹ ḡ grā fm̄ hūanitatē. q̄ p̄us nihil habuit. meriti. plen⁹ v̄itate
fm̄ d̄nitatē in q̄ nihil fuit vanū vel falsū. In ip̄o erat̄ oēs thesauri sa
piētie z sc̄ie absconditi. et hec ē plenitudo v̄itatis. z in illo habitabat
plenitudo d̄nitat̄s corp̄al̄. Et hec ē grē plenitudo p̄p̄a x̄pi hois
¶ Plenitudo sc̄toz ē fidei z op̄ez. sic em̄ exponit glo. sup̄ illud. Ste **Plenitudo**
phan⁹ plen⁹ grā z fortitudis. i. fide z op̄ib⁹. als em̄ mala eēt copula⁹ **sanctorum**
inter fortitudinē z grāz. z iter bona opa z elemosynā. nisi h̄ qd̄ ē op̄i
b⁹ bonis supponeret p̄ oib⁹ bonis interiorib⁹ p̄ charitatē. elemosyna
p̄ exteriorib⁹ bonis p̄ fidē op̄atē p̄ dilectōez. Sic ḡ d̄m̄t iste plenu **Differentia**
tudies subal̄ z original̄. Est em̄ p̄ma istaz plenitudinū q̄si fontis **plenitudinū**
plenitudo. sc̄da q̄si plenitudo flumis. tertia q̄si plenitudo riuī a flu
mine descēdentis. de p̄ hester. xij. fons pu⁹ creuit in flumiū maximū
e iij.

Differentia
plene grē.

Virginis ple
nitudo

Plenitudo x̄pi.
S.

Plenitudo
sanctorum

Differentia
plenitudinū

De dñā plenitudinis gratie.

R^s potius debebat dicere. aue plena spiritu sancto q̄ gratia plena.

Pot^r d^r aue
gra plena q̄
gloria

¶ Ad hec d^r. q̄ hic annūciat beate virgini plenitudo gratie q̄ est origo et mediū omnis gratie et etiā causa in humanū genus trā ferens et et fm statū vie et patrie. vñ Ecclē. xxiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitōnis et sancte sp̄i. in me omnis gratia vite et venie. in me omnis spes vite et virtutis. transite ad me omnes q̄ cupiscitis me et c. Itē quoniā omniū bonoz mater est et c. initiū igit̄ beatitudinis significat p̄ gratiā. cōsummatio p̄ gloriā. cū ergo hic annūciatur initiū beatitudinis. pot^r ponit̄ gratia q̄ gloria. Itē sp̄s sanctus pprie nominat gratiā spūalem. gratia est quoddā comune ad gratiam corporale et spūalem. Cū cū ista plenitudo sicut patebit inferius contineat grās spūales et corpales pl^r d^r p̄ gra plena q̄ p̄ spūco plena.

¶ Quarto. de differentia plenitudinis istius ad alias plenitudines in scriptura inuentas. vbi ab omib^z istis plenitudinib^z ppriam istā plenitudinē separauit. Querit̄ ergo in quo differat a plenitudine xpi. de quo legit̄ Johānis p̄mo. Plenū gratie et veritatis. Si em̄ grā respicit pfectōem affect^z. et veritas pfectōem intellectus. iste due pfectōes equaliter currūt in statu vie et in statu patrie. quāto em̄ plus credit. tāto plus diligit in statu vie. et ecōtra. quāto plus cognoscit tantū diligit in patria. qz vt d^r in Apoca. Latera ciuitatis sunt equalia. ergo quicūqz est plenus grā et veritate et c. igitur cū beatissima hgo plena sit gratia plena erit veritat e. ergo beate virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd si ccedat. Cōtra hoc. qz xps accepit sp̄m sanctū nō ad mensuraz. Johis. iij. Nō em̄ ad mēsurā dat deus sp̄m sanctū. pater em̄ diligit filiū. et omnia in manus ei^z dedit. br̄ssime aut̄ hginis est grā mēsurata. cū sit creata. et em̄ oia creauit in numero pondere et mensura.

Contra

¶ Quinto. de plenitudine. de qua legit̄ in actib^z aploz. Stephanus plenus grā et fortitudine. Itē repleti sunt oēs spiritu sancto. ¶ Obijcit̄ q̄ in hūc modū. Quicūqz plenus est duob^z sic se hntib^z q̄ quātitas vnius nō expellit p̄sentia alteri^z pfectiori et nobiliori mō est plenus q̄ id qd est plenus altero tm̄ illoz bonoz. sed grā et fortitudo est duplex bonū. vel duo bona sic se hntia q̄ p̄sentia vnius nō expellit p̄sentia alteri^z. et quātitas vni^z nō diminuit quātitatē alteri^z. q̄ nobiliori mō et pfectiori mō est plenus qd est grā et fortitudine plenus. qz qd est grā plenus tm̄. et ita videt̄ nobilio: sc̄ti. Stephani plenitudo q̄ illa q̄ beatissime virgini appropaf. ¶ Cōtra hoc obijcit̄ in hūc modū. nihil melius vel nobili^z gratia poterit excogitari ergo quicūqz a gratia diuersum est minus nobile est q̄ illa. aut ergo fortitudo vel filia obiecta gratie dicūt aliqd diuersim a gratia vel nō. si nō ergo supflue adijciūtur. si sic. sed om̄e diuersum a gratia nō

Contra

De plenitu. grē scōz fo. xxviii.

est grā. z ois nō grā minus est nobilis q̄ gratia. sed om̄e plenuz est
plenu gratia z nō grā. sed inq̄tum est plenu nō gratia intātū est va
cūū gratia. ergo p̄fectius est plenu qd̄ est plenu gratia. q̄ plenu gra
tia z nō gratia. Exēplū hui⁹ p̄z in vase qd̄ meliori replēte plenu ē si ē
auro plenu q̄ si fuerit auro z argēto plenu Et sic p̄z q̄ nobior ē pleni
tudo q̄ h̄ signat cū d̄r. aue grā plena q̄ illa de q̄ d̄r plen⁹ grā z fortitu.

¶ Ad hec d̄r. q̄ plenitudo d̄r dupliciter Est em̄ plenitudo gratie **R̄s.**
datua t̄m̄ z effluxiua z nō receptiua. Alia est p̄mo receptiua z post **Pleni⁹. dupl̄**
istud effluxiua. Prima est plenitudo eterna. z soli deo p̄uenit. z illa
sub figura describit̄ Hester. xi. Uidi te d̄ne quasi angelū dei z tur
batū est cor meū p̄ timore glorie tue. valde em̄ mirabilis es d̄ne z fa
cies tua plena est grāz. Secūda plenitudo p̄uenit creaturis z p̄tici
pat̄ ex t̄pe. postq̄z venit plenitudo t̄pis. venit z t̄pus plenitudinis
Et triplicē nobis plenitudinē adducit. Quaz p̄ma p̄p̄a ē br̄ssima
v̄ginis Lu. i. Aue gratia plena Sc̄da x̄pi Joh. i. Plenu gratia z ve
ritatis. et hec p̄p̄ie est x̄pi hois. Tercia cōis om̄ib⁹ sc̄tis. z de ea legē
tur in diuersis locis in actib⁹ ap̄loz. Stephanus plenus grā z for
titudine. Itē th̄abita plena bonis opib⁹ z elemosynis z silia Prima
istaz plenitudinum est plena gratie. Secūda plena grā z veritate
Tercia fidei plena z dilectōis operat̄s Prima gra replet vētre z mē
te. sc̄da affectū z intellectū. tertia replet itari⁹ mēte z effluit exteri⁹ p̄
opatoem. Br̄ssima v̄go fuit plenissima vētre z mēte. q̄ plenitudi
nē grē habuit i mēte. s̄z certe ip̄m d̄m̄ oim̄ virtutū i vētre habuit. v̄n
plena fuit grā q̄tū ad affectū. s̄z nō v̄itate q̄tū ad intellectū. q̄ i via
nō habuit cognitōem oim̄. nec plenā d̄nitat̄s cognitōnez p̄ speciem
Ch̄rist̄ at̄ plen⁹ fuit grā z v̄itate. q̄ ille hō habuit oia p̄ grām q̄ d̄
habuit p̄ naturaz. s̄z p̄terea nulla grā in ip̄o fuit diminuta vel ociosa
vel aliqd̄ habuit p̄uū. s̄z hec fuit grā v̄mōis. vel plen⁹ fuit v̄itate q̄
tū ad cognitōez. v̄n Irido. Trinitas sibi soli nota ē z hōi assumpto
Plen⁹ ḡ grā fm̄ hūanitatē. q̄ p̄us nihil habuit. meriti. plen⁹ v̄itate
fm̄ d̄nitatē in q̄ nihil fuit vanū vel falsū. In ip̄o erat̄ oēs thesauri sa
piētie z sc̄ie absconditi. et hec ē plenitudo v̄itatis. z in illo habitabat
plenitudo d̄nitat̄s corp̄al̄. Et hec ē grē plenitudo p̄p̄a x̄pi hois
¶ Plenitudo sc̄toz ē fidei z op̄ez. sic em̄ exponit glo. sup̄ illud. Ste **Plenitudo**
phan⁹ plen⁹ grā z fortitudis. i. fide z op̄ib⁹. als em̄ mala eēt copula⁹ **sanctorum**
inter fortitudinē z grāz. z iter bona opa z elemosynā. nisi h̄ qd̄ ē op̄i
b⁹ bonis supponeret p̄ oib⁹ bonis interiorib⁹ p̄ charitatē. elemosyna
p̄ exteriorib⁹ bonis p̄ fidē op̄atē p̄ dilectōez. Sic ḡ d̄m̄t iste plenu **Differentia**
tudies subal̄ z original̄. Est em̄ p̄ma istaz plenitudinū q̄si fontis **plenitudinū**
plenitudo. sc̄da q̄si plenitudo flumis. tertia q̄si plenitudo riuī a flu
mine descēdentis. de p̄ hester. xij. fons pu⁹ creuit in flumiū maximū
e iij.

Differentia
plene grē.

Virginis ple
nitudo

Plenitudo x̄pi.
S.

Plenitudo
sanctorum

Differentia
plenitudinū

De dñā plenitudinis gratie.

R^s potius debebat dicere. aue plena spiritu sancto q̄ gratia plena.

Pot^r d^r aue
gra plena q̄
gloria

¶ Ad hec d^r. q̄ hic annūciat beate virgini plenitudo gratie q̄ est origo et mediū omnis gratie et etiā causa in humanū genus trā ferens et et fm statū vie et patrie. vñ Ecclē. xxiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitōnis et sancte sp̄i. in me omnis gratia vite et venie. in me omnis spes vite et virtutis. transite ad me omnes q̄ cupiscitis me et c. Itē quoniā omniū bonoz mater est et c. initiū igit̄ beatitudinis significat p̄ gratiā. cōsummatio p̄ gloriā. cū ergo hic annūciatur initiū beatitudinis. pot^r ponit̄ gratia q̄ gloria. Itē sp̄s sanctus pprie nominat gratiā sp̄ialem. gratia est quoddā comune ad gratiam corporale et sp̄ialem. Cū cū ista plenitudo sicut patebit inferius contineat gr̄as sp̄iales et corpales pl^r d^r p̄ gra plena q̄ p̄ sp̄s plena

¶ Quarto. de differentia plenitudinis istius ad alias plenitudines in scriptura inuentas. vbi ab omib^z istis plenitudinib^z ppriam istā plenitudinē separauit. Querit̄ ergo in quo differat a plenitudine xpi. de quo legit̄ Johānis p̄mo. Plenū gratie et veritatis. Si em̄ gr̄a respicit p̄fectōem affect^z. et veritas p̄fectōem intellectus. iste due p̄fectōes equaliter currūt in statu vie et in statu patrie. quāto em̄ plus credit. tāto plus diligit in statu vie. et ecōtra. quā tū plus cognoscit tantū diligit in patria. qz vt d^r in Apoca. Latera ciuitatis sunt equalia. ergo quicūqz est plenus gr̄a et veritate et c. igitur cū beatissima h̄go plena sit gratia plena erit veritat e. ergo beate virginis plenitudo eadē erit cū plenitudine redemptoris. qd si cecidat. Cōtra hoc. qz xps accepit sp̄m sanctū nō ad mensuraz. Johis. iij. Nō em̄ ad mēsurā dat deus sp̄m sanctū. pater em̄ diligit filiū. et omnia in manus ei^z dedit. br̄ssime aut̄ h̄ginis est gr̄a mēsurata. cū sit creata. et em̄ oia creauit in numero pondere et mensura.

Contra

¶ Quinto. de plenitudine. de qua legit̄ in actib^z aploz. Stephanus plenus gr̄a et fortitudine. Itē repleti sunt oēs sp̄ritu sancto. ¶ Obijcit̄ q̄ in hūc modū. Quicūqz plenus est duob^z sic se h̄ntib^z qz quātitas vnius nō expellit p̄sentia alteri^z p̄fectiori et nobiliori mō est plenus qz id qd est plenus altero t̄m illoz bonoz. sed gr̄a et fortitudo est duplex bonū. vel duo bona sic se h̄ntia qz p̄sentia vnius nō expellit p̄sentia alteri^z. et quātitas vni^z nō diminuit quātitatē alteri^z. q̄ nobiliori mō et p̄fectiori mō est plenus qd est gr̄a et fortitudine plenus. qz qd est gr̄a plenus t̄m. et ita videt̄ nobilio: sc̄ti. Stephani plenitudo qz illa q̄ beatissime virgini appropaf.

¶ Cōtra ijcit̄ in hūc modū. nihil melius vel nobili^z gratia poterit excogitari ergo quicūqz a gratia diuersum est minus nobile est qz illa. aut ergo fortitudo vel filia obiecta gratie dicūt aliqd diuersim a gratia vel nō. si nō ergo supflue adijciūtur. si sic. sed om̄e diuersum a gratia nō

De plenitu. grē scōz fo. xxviii.

est grā. z ois nō grā minus est nobilis q̄ gratia. sed om̄e plenuz est
plenu gratia z nō grā. sed inq̄tum est plenu nō gratia intātū est va
cūū gratia. ergo p̄fectius est plenu qd̄ est plenu gratia. q̄ plenu gra
tia z nō gratia. Exēplū hui⁹ p̄z in vase qd̄ meliori replēte plenu ē si ē
auro plenu q̄ si fuerit auro z argēto plenu Et sic p̄z q̄ nobior ē pleni
tudo q̄ h̄ signat cū d̄r. aue grā plena q̄ illa de q̄ d̄r plen⁹ grā z fortitu.

¶ Ad hec d̄r. q̄ plenitudo d̄r dupliciter Est em̄ plenitudo gratie **R̄s.**
datua t̄m̄ z effluxiua z nō receptiua. Alia est p̄mo receptiua z post **Pleni⁹. dupl̄**
istud effluxiua. Prima est plenitudo eterna. z soli deo p̄uenit. z illa
sub figura describit̄ Hester. xi. Uidi te d̄ne quasi angelū dei z tur
batū est cor meū p̄ timore glorie tue. valde em̄ mirabilis es d̄ne z fa
cies tua plena est grāz. Secūda plenitudo p̄uenit creaturis z p̄tici
pat̄ ex t̄pe. postq̄z venit plenitudo t̄pis. venit z t̄pus plenitudinis
Et triplicē nobis plenitudinē adducit. Quaz p̄ma p̄pa ē br̄ssima
v̄ginis Lu. i. Aue gratia plena Sc̄da x̄pi Joh. i. Plenu gratia z ve
ritatis. et hec p̄prie est x̄pi hois. Tercia cōis om̄ib⁹ sc̄tis. z de ea legē
tur in diuersis locis in actib⁹ ap̄loz. Stephanus plenus grā z for
titudine. Itē th̄abita plena bonis opib⁹ z elemosynis z silia Prima
istaz plenitudinum est plena gratie. Secūda plena grā z veritate
Tercia fidei plena z dilectōis operat̄s Prima gra replet vētre z mē
te. sc̄da affectū z intellectū. tertia replet itari⁹ mēte z effluit exteri⁹ p̄
opatoem. Br̄ssima v̄go fuit plenissima vētre z mēte. q̄ plenitudi
nē grē habuit i mēte. s̄z certe ip̄m d̄nm oim̄ h̄tutū i vētre habuit. v̄n
plena fuit grā q̄tū ad affectū. s̄z nō v̄itate q̄tū ad intellectū. q̄ i via
nō habuit cognitōem oim̄. nec plenā d̄nitat̄s cognitōnez p̄ speciem
Ch̄rist̄ at̄ plen⁹ fuit grā z v̄itate. q̄ ille h̄o habuit oia p̄ grām q̄ d̄
habuit p̄ naturaz. s̄z p̄terea nulla grā in ip̄o fuit diminuta vel ociosa
vel aliqd̄ habuit p̄uū. s̄z hec fuit grā v̄mōis. vel plen⁹ fuit v̄itate q̄
tū ad cognitōez. v̄n Iſido. Trinitas sibi soli nota ē z h̄oi assumpto
Plen⁹ ḡ grā fm̄ h̄ūanitatē. q̄ p̄us nihil habuit. meriti. plen⁹ v̄itate
fm̄ d̄nitatē in q̄ nihil fuit v̄ant̄ vel falsi. In ip̄o erat̄ oēs thesauri sa
piētie z sc̄ie absconditi. et hec ē plenitudo v̄itatis. z in illo habitabat
plenitudo d̄nitat̄s corp̄al̄. Et hec ē grē plenitudo p̄pa x̄pi hois
¶ Plenitudo sc̄toz ē fidei z op̄ez. sic em̄ exponit glo. sup̄ illud. Ste **Plenitudo**
phan⁹ plen⁹ grā z fortitudis. i. fide z op̄ib⁹. als em̄ mala eēt copula⁹ **sanctorum**
inter fortitudinē z grāz. z iter bona opa z elemosynā. nisi h̄ qd̄ ē op̄i
b⁹ bonis supponeret p̄ oib⁹ bonis interiorib⁹ p̄ charitatē. elemosyna
p̄ exteriorib⁹ bonis p̄ fidē op̄atē p̄ dilectōez. Sic ḡ d̄nt̄ iste plenu **Differentia**
tudies subal̄ z original̄. Est em̄ p̄ma istaz plenitudinū q̄si fontis **plenitudinū**
plenitudo. sc̄da q̄si plenitudo flumis. tertia q̄si plenitudo riuī a flu
mine descēdentis. de p̄ hester. xij. fons pu⁹ creuit in flumiū maximū
e iij.

Differentia
plene grē.

Virginis ple
nitudō

Plenitudo x̄pi.
S.

Plenitudo
sanctorum

Differentia
plenitudinū

De dñia plenitudinis gratie.

Maria dicitur fons Beatissima igitur virgo maria dicitur fons propter gratiarum abundantiam. prout propter humilitatis excellentiam. et propter hoc creuit in fluvium maximum quoniam genuit dominum nostrum iesum christum. qui dicitur in ecclesiastico. Ego quasi aqua ductus egressus sum de paradiso dei. Et ab isto flumine descendit plenitudo sanctorum quasi quedam rivus. quod de plenitudine eius omnes accepimus. Prima istarum plenitudinum prout vacuitatem. secunda. negat particularitatem. tertia importat redundantiam. Plenitudo beatissime virginis prout vacuitatem. quod diu enim vas potest recipere aliquid tam diu habet aliquid de vacuitate. Unde omnis creatura alia habet aliquid vacuitatis. quod maiorem gratiam possibilem recipere. ipsa autem sola gratia plena. quod maiorem gratiam non potuit habere. nisi enim ipsa diuinitati uniret maior gratia non potuit intelligi quod quod de ipsa acciperetur quod uniret. hoc enim est nisi ipsa esset deus non posset maior gratia intelligi quod quod ipsa esset dei mater. unde Bern. legimus in actibus apostolorum. Stephanus plenus gratia et fortitudine. et apostolos repletos fuisse spiritu sancto. hoc longe distat a maria. Alioquin nec in illo plenitudo diuinitatis corporaliter quemadmodum in maria habitauit. nec illi preceperunt de spiritu sancto quo maria. Et sic plenitudo beatissime virginis prout vacuitatem. plenitudo christi prout particularitatem. non enim ad mensuram dedit deus spiritum sanctum. Glo. non particulariter. neque per subdivisiones. sed generaliter et vniuersaliter. ¶ Plenitudo sanctorum que est communis importat redundantiam. replet enim animam interioriter et effluit per operationem exterioriter. Et hec effluxio est duplex. Quidam enim de minori perfectione fluunt ad exteriores operationem ad superius saluacionem et aliorum per exempla edificacionem. et hec est communis sanctis omnibus hominibus tempus operandi. et hec plenitudo sufficientie appellatur ad quam tenentur omnes. Alii autem effluunt non tantum per bonam operationem sui et aliorum saluacionem. sed etiam in doctrina salutare et in ecclesie totius edificacionem. ¶ De prima istarum effluxionum habita plenitudo bonis operibus et elemosinis sunt. de secunda. Repleti sunt apostoli spiritu sancto. Et hec vltima est duplex. Quidam enim effluunt per bonam operationem et instructionem. quidam super hoc et sanguinis effusionem per anime per fide positionem. Prima communis est omnibus doctoribus. secundum quosdam doctoribus et martyribus. Et ad istam duplicem ex officio tantum prelati tenentur. Et potest hec appellari plenitudo excellentie. in qua prelati suos subditos excellere debent. Et de vltima istarum dicitur. Stephanus plenus gratia et fortitudine. Plenus inquam gratia ad peccatores conuertendos. fortitudine ad passionem sustinendas. De omnibus plenitudinibus istis dicitur in ecclesiastico. Ad locum unde exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant etc. Locus istarum plenitudinum est abyssus dei. unde exeunt flumina omnia per gratiarum effluxionem. et redeunt per gratiarum actionem. ut iterum fluant per gratiarum multiplicationem. Ex his patet solutio ad obiecta

Solo patet

De gratie plenitudine Fo. xxx.

De Sexto specialiter de gratie plenitudine q̄ fuit ī beatissima & gine. quid intelligitur per hanc plenitudinem. Aut em̄ ideo dicitur gratia plena. vel quia maior gratia nō fuit. vel quia summā gratiam habuit vel omnem. Constat q̄ nec summā nec omnē gratiā habuit. quia gratiā vnionis nō habuit q̄ in numero gratiarū summa fuit. Proinde patet q̄ maior gratia fuit. Videt̄ autem q̄ plena gratia dicitur. quia maioris gratie capax non fuit. sed hoc quoq; videt̄ falsum. qz in sua glorificatōe maiorem gratiam accepit. Querit̄ autē **Queritur** vtrum hoc qd̄ ē gratia plena tū supponat p̄ omni gratia cui⁹ pura creatura capax fuit. Et videtur q̄ non. quia cum terminus indefinite sumis ex indefinita vniuersalis nō inferitur. Quod si cōcedatur **Contra:** Contra. Ecclē. xliij. In me omnis gratia vite ⁊ veritatis. hoc interpretatur ecclesia de beata virgine. ergo fuit omni gratia plena. Preterea indefinita est in arte logica vniuersaliter intelligēda. Item beneficia principū largissime sunt interpretanda. igit̄ cū dñs in p̄uilegio suo per angelum transmissum appelleret eā gratia plena nullā gratiā specificando erit p̄ omnib; vniuersaliter interpretandū. Preterea deus em̄ influit suam bonitatem vnicuiq; sū suā bonitate. et virtutem ⁊ capacitātē vt patet in euāgelio. Et tradidit illis bona ⁊c. igit̄ quecumq; creatura est capax omnis gratie. cuius pura creatura ē capax. illa creatura est plena omni gratia cui⁹ capax est pura creatura. talis autē creatura fuit beata virgo. igitur ipsa erit plena omni gratia. cuius p̄ticeps potest esse pura creatura. **De baptismo**

Questio decima octaua ē per

Quod ordinem de vniuersitate gratiarū in hac plenitudine cōtētarū. Prima igit̄ querit̄ de gratiis sacramentalibus. vtz in hac plenitudine cōtineāt̄ sacramēta. Et p̄mo de p̄mo. s. de grā baptis mali. Primo queritur vtrū beata virgo fuerit baptizata. Et videt̄ q̄ sic. Quicquid habet omne aliquid conferens gratiā plen⁹ est gratia q̄ id qd̄ habet cōferens gratiā ⁊ aliquid non. sed beatissima virgo fuit plena gratia. ergo habuit omne aliquid conferens gratiam. sed si beata vgo habuit baptismū. igit̄ habuit aliqd̄ cōferēs grām. Itē preceptū de baptismo post sui p̄mulgatōez obligat oēs ad sui susceptio nem. igitur ⁊ beatam virginem. Item dominus baptizatus fuit qz uis nō indiguit vel indigeret. igit̄ beata virgo debuit baptizari. Joh. iij. Amen amen dico vobis nisi quis renatus fuerit ⁊c. Sed beata virgo regnū intravit igitur baptizata fuit. Itē si non baptizaretur ignarū. ne satisfactōis scandalizaret. s; nō scandalizauit ergo ⁊c. Itē si legalia seruauit sicut purificatōnes. mulieris. igitur et euāgelica seruauit. Item dñs dixit Johāni. Sic em̄ decet nos adimplere omne

Rō prima